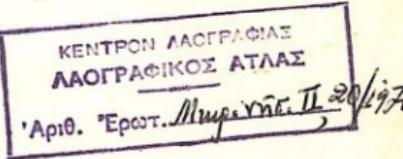

20

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΙΑ
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΩΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

25 Σεπ. 1968 / Αύγουστος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Καριόσ*
 (παλαιότερον όνομα:), Ἐπαρχίας *Σιέν*,
 Νομοῦ *Σ. Λ. Β.*
2. Ὁνοματεπώγυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Αἰγαλε-*
ρίνη. Αἰγαλείνη ἐπάγγελμα *διοίδες Α' Καρίων*
 Ταχυδρομική διεύθυνσις *Καριόσ* *Σιέν*.
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον. *εξ*
3. Ἀπό ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Ευφίλειος. Ζενδριών*
- *ἥλικια 86* γραμματικαὶ γνώσεις *Τυμπολούσιον*
 τόπος καταγωγῆς *Σιέν*.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκὴν ποιμνίων ; *Ογκ. ή οχριόγχοι. διοίδες παροντεον,*
απωλενιος. ώς. παν. δομοίδειδης. αργίσ.
 "Υπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἡ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ;
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ώς ἴδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικούς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ελληνας ἡ ξένους, ώς
 π.χ. Τούρκους")· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονάς κλπ.
 Εις... γρι. δι. με. μερο. πονιδας.
- 3) Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του ; *Στ. διανομη. γινεστα. μετα.*

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δῆλο. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Τειχίσιοι.. μα.. οι μοδιέον.. μηνογραφεύσεων

2) Οἱ τεχνῖται (δῆλο. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν πάρεργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τῷκ οἰκογένειάν των ;

Εργάζοντο.. μι.. αρχαιοι.. πε.. ἀνθρωποι.. οικον

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.),

Ποίεις.. ἥτο.. ή.. κοινωνική.. των.. θέσις..

'Εργάται.. (Αργάται)

3) Ποία ἥτο ἡ ἀμοιβή τουν ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;) *Εἰς.. ψήνιαν*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἔργατοι ; ἐποχικῶς, δῆλο, διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποὺ προήρχοντο οὗτοι ἡσον εἰδῆρες μόνον ἢ καὶ γυναικες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομήνιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

Κανο.. ρε.. Εργάται.. Εχρησιμοποιοῦντο.. μιαν..
Έργαται.. ή.. Μ. Σεβίσαι.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν val, διὰ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ οἱ γέαι τοῦ τόπου ποὺ ἐπήγαινον δι' ἀνεύρεσιν ἔργασίας ; *Εἰς.. Βούρμαν.. Η. Ι. Ι. Λ. Κ. Ε. Τ. Ο. Ν.*

μεν.. άριστ. έις.. 24 μέριαν.. μεν.. Ρωσίαν..

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἔργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζῆδες), τραχιατέαδες (έμπτοροι) κλπ. *28 μέρη.. γουναν.. θεο..*

μοιηματ.. γρανον..

- δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκήν κόπρον
(βιῶν, αἴγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλα-
μιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲν κάλυψιν (παρά-
χωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος;

*Με... φωτισμόν... με ωράχ, μεσ...
μαζηγιν... κάροις... δι' οργωματος.*

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον /κρῆσις χρυσικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
σας; 21.00. 80. 1920. Αθρ. Λ. Θ. Ζ.

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Μερικῶς, ωράχ, τού. 1920
εώ. διμηροῦν όρωρον, οὖν πινδα. ναν. οιργό. θέρον

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, θηλ., μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποια κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
Ποῖος κατεσκεύασε τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμή-
θεῖσα αὐτοῦ; Εγερθι. β. αναστένει μετ. οι θεοί. οι θεοί.

Κακού. Κακού. δε. αύται. οι. γιγ. τοι. (ταχινωτο.)

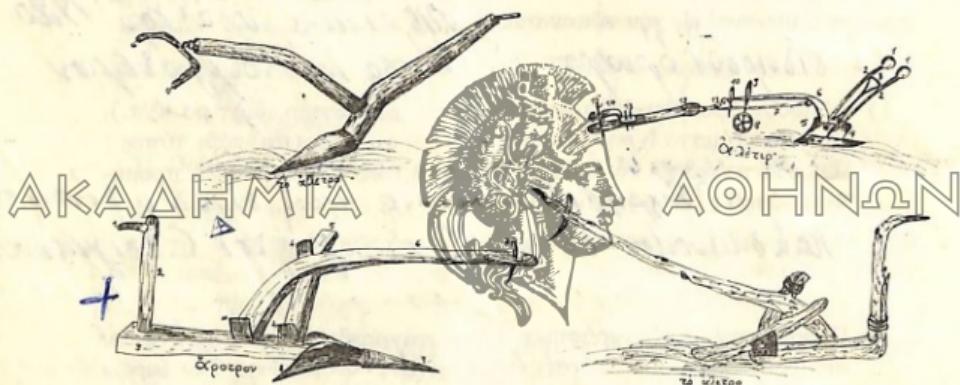
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου
σιδηροῦ ἄροτρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους δονομασίας τῶν μερῶν
αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1954
3) Μηχανὴ θερισμοῦ 1960

- 4) Μηχανή δεσμάτως τῶν σταχύων (δεματιῶν).
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιόν ξύλινον ἄροτρον
- Ὥιμος· θεριμοί· βιοφορέοι·*
-
-
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραβάσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὅνδματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

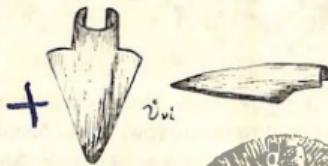
1. <i>ῃγερις</i>	6. <i>φονεύ</i>	11.
2. <i>ῃγερις</i>	7.	12.
3. <i>ῳδανα βύρρα</i>	<i>φεροι</i>	13.
4. <i>ῃγεριγια</i>	9.	14.
5. <i>ῃρθιοι</i>	10.	15.

(1) Εάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν οὐπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἥτο (ἢ εἶναι) μᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἥ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἑκάστου.

Τὸ... μῆρα... μορφῆς... δι. ο' γα...
τὸ... εἰδὴ... τῶν... χωραφιῶν...

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

Ἄκανθημα... δια... τοις σπαργοῖς.

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνη, πριόνι, ἀρίδη, ἀρνάρι, ξυλοφάμικλπ.).

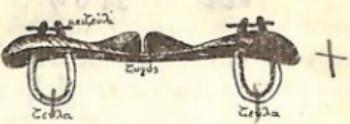
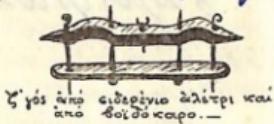
Ἄκανθημα... σκεπάρνη... συρριζομέκλι.

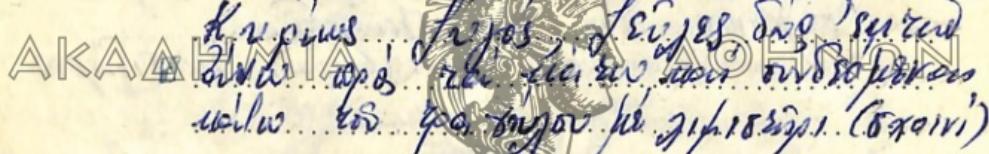
8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῷα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ άλλα ζῷα, δηλ.:
ἵππος, ἵμιονος, ὄνος... *Μενον.* *608*

β) Ἐχρησιμοποιοῦνται (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὅργωμα δύο
ζῷα ἢ ἓν; *Τρο.*

9) Διά τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῷα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;
? Η το αγαριστός.

Σχεδιάσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ δονομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἔξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λούρα, ζεῦλες, πιέζε-
λια κλπ.).

10) Σχεδιάσατε ίδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.

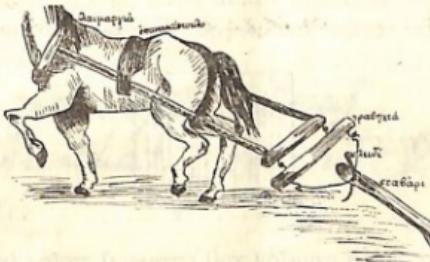
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
διόποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λούρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διά τὸ ὅργωμα; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). *Θρήνα αιθο σχοινι.*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *Μενον. το 1912*

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν, τὴν ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῆ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

*Χαρινόρας ἡ... οργιάτα, Στενόρας,
Βαριαρόντα, η αβύττα ο ρ.*

ζ. Ἀροτρίστις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ίδιοκτήτης τοῦ ὄργων ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) θυτηρέτης. Σημειώσατε ποία
η συνθήτη εἰς τὸν τεῖτον, φας.....

*ΑΚΛΑΣΙΑ ΑΟΗΝΩΝ
Μόνον ο αγρος αγροσι.....*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ἔγγινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Τα ως ξελόν ρούς οι κάκιον
ρων... Βεδιώδης οργός τυρδ... δινετόν οι κάκιον των
σεντάν... διαρράν ήγιοι σπηριών... Κατοικώ.*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

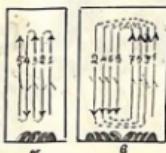
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
ὄργωμα μὲ σχοινί, τοῦ ὅποιου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζώνων (ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

Με... τον μεντρι.

- 4) Σχεδιάσατε πῶς έγίνετο παλαιότερον (έπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακίες) κατ' εύθειαγ γραμμήν, ώς τὸ κοτρωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Κατα... τὸ σχέδιον αἱ αἱ μηροφύλα, μετα... τὸ δικτύο δια... δια... δια... δια... αράχον...

ἢ ὁργώνεται περιφερειακῶς ώς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ στουροῦ, ποῖον ἐκ τῶν δργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ σφροῦ ἔγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (ἢ. σπορές, οτάμιες, οιστοίες, μεσοφράδες κ.λ.π.);

Εἰς λωρίδας

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακιάν; *Με'*
τιν... ε. διαδαν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπτίνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; *Εἰς... ω. η. η. μέρη, μερίας.*

Ἐν τοι... διν. δρο. φ. ν. ρεν. μεν. ον.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εἶδη ὄργωματος (ἄροτριάσεως) ἥσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Τιθ. τοιχ. το... ανδρίας. και. παρασιτο... διουβούρων... αιγα. εισφο...

Εις ποία δργώματα, (σποράς) γίνεται χρήσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. *Εἰς τὸν ἔργανα καὶ διὰ τὸν γυρόν*
καὶ τὸν θερισμόν.

γ) Ἀροτριάσεις (δργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς:

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα δργώματα ἔγινοντο (ἢ
γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέ-
γονται (όνοματολογία) τὰ δργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργιά,
διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

*Κατὰ τὸ θέρος αὐτῷ διέβολον
(θερισμόν.) διά τοι θερισμόν.
μέντον.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαντήσατε ὅμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

*Μονον μὲν εἰς ποίαν (Σδαράζη)
ΑΚΑΔΗΜΑΙΑ Βούτα (βιόν). οντοτάτην*

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ σπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπταισμα, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Τεντυντίζετο αγροκακωματος.

- 4) Πόσα δργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβιστίου, ψυχαριθῶν, κηπευτικῶν, εἰδῶν κλπ.) καὶ κατά
ποίαν ἐποχήν; *Μονον δια ζει μηδετερον.*

- 5) Ποια ἔργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἑδάφους;

*Κους διδει μη με ποδια μέ τοσσόν.
(Ξεμποδρομοδιά)*

- β) Μὲ ποία γεωργικά ἔργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ύνι κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (δργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὄποια κολλῶνται εἰς αύτά. Μὲ ἐλλειψειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὄποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἡ μὲ ἄλλον τρόπον;

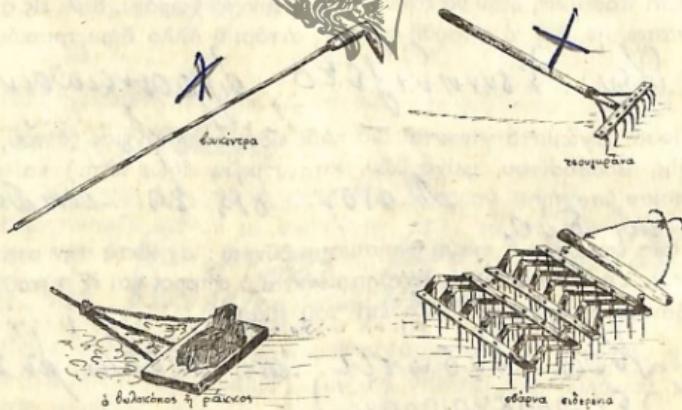
Μέ τοι βούκεντροι.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὅργωμα ἴσοπέδωσις τοῦ, χωραφιοῦ (αβάρνισμα, διβόλισμα); ~~βαρθιμον παν παραβολα~~ αὐλακισμόν... μὲ βιομηθύνει τον γρύπον,

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ.ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἑρωτημάτων περιγραφή ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἡ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διάστικά σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ὄγροῦ ἡ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπτα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου και ταραθέσατε ίχνογράφημα ή φωτογραφίαν) ... διαριθμίζετε μετρήσατε συνολικά πόσα γενεράτερα από την πρώτη στιγμή της έργας.

- 6) Ποια πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγόλάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς μαλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ σὶ ἔργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Μοναχοί αὐτοὶ γένονται.

- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν δύπτειων. Πῶς ἐγίνετο ἢ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Η συρράβηση συμβαίνει στην περιοχή της Αχαΐας μεταξύ της Καλαμάτας και της Λασιθίου.

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων. Τ.χ. ρόβη, σαγόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Την Εποχή του 1810 μεταξύ της Σαντορίνης και της Κρήτης.

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασίες (βραστοίς) καὶ σλλαώς.

Κατ. άρρ. τοῦ 1920 μεταξύ της Κρήτης και της Σαντορίνης.

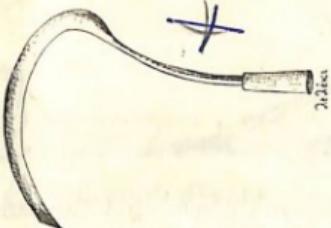
B'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a.' Έργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ δνομα καὶ ίχνογράφημα ή φωτογραφίαν αὐτοῦ.)

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

..... Μέ' ἐτούτοις δρεπάνοι διηγεί-
σούμενοι δρεπάνη.

Ἐάν ήσαν (ἢ εἰναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, πάρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίστης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεία ἢ γὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα ἔργαλεία (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
λείου ἦτο ὅμαλὴ ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

Οφαγή,

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή τους (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ο σιδηροσύνη σκελετός πῶς ἐλέγετο;

Δρεπανός ο χειρολαβής, τούτο
δε ὀνομαζεται δρεπανός.

- 5) Ποιος κατεσκεύαζεν αύτά τὰ θεριστικὰ ἔργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.)

O. Rigros

- 6) Ὅτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ δόσπριων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβίθιῶν) ἢ τρφῶν πῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)

τῆς... φίδιων, ... δεριφόντων, τοῦ... δημητριακῶν... γέροντον καὶ... ἀνθεμίων.

β.' Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποιὸν ὑψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτέρον μέσον ὁ σῖτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις, κλπ.

τῆς... γύρων... 10-20... εναρκοστεια... ποιὸν δούνεισθαινον... τρφέτο... ΡΑΠΗ...

- 2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΑΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΡΑΠΗΣ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΛΑΡΙΣΑΣ

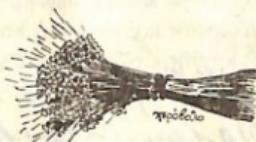
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλας πρόσωπα (γυναικεῖς ἢ παιδιά), τὰ δόποια παραλαμβάνουν ἀπὸ αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χερίες, χερόβιολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα;

Ο. ήδος... ὁ Ιρριός της... 2000. δεκάτη μερός.

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ δμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εύρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

της δράγματος (δραξίας)... 2000. δεκάτη μερός.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζὶ δράγματα ; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές

γ.' Οἱ θερισταὶ.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἥρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοτόπον ἀπὸ ἔλλον τόπουν καὶ ποιον ;

Οἱ . . . θερισταὶ

- ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΑΟΝΝΟΝ
- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μὲν ἡμερομίσθιον (μεροκάμπτο) ἢ κατ' ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποια ἦτο ἢ ὁμοιωθῆ εἰς χρῆμα τῆς εἰδος ; Τὸν ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ ; (Παραθέσσατε μὲν τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικήν εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματόλογίαν)

Εἰς . . . φρῆμα . . . μετα . . . ἢ ἀνευ . . .
φαγητοῦ . . .

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ίδια τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; 'Ἐπίστης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. ωὐ μὴ πονῇ ἢ μέση των) ;

Ἐπίρο . . . μετα . . . μετα . . . αι . . .
μετα . . . μετα . . .

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;
-
- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.
-
-
-
- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, πρωτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἔνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθινη τὴν ὅποιαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).
Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου μπαρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι σθιμον.

δ. Τὸ δέσμιον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσμιον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Αμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

*Αὔριον... έγγραπον τροφονός... δεσμικόν τροφονός
μεταστρέφεται... στρέφεται... μεταστρέφεται... στρέφεται...
μεταστρέφεται... στρέφεται... μεταστρέφεται... στρέφεται...
μεταστρέφεται... στρέφεται... μεταστρέφεται... στρέφεται...*

φωτογραφίας)

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεμαστιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, παχ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ.

.....Εξ αγρού 80.000.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χωρος ὃπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμὸν δεμάτια. Εἰς τίνας τοπους λεγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σφρόν; Υπάρχει καθορισμένος τρόπος τοποθετήσεως ;

.....Θεμωνιά.

- 3) Ύπηρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χωρογ. δῆλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι;

.....Τοινος 80.000 αγρων.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Ιοικίας ἢ ἔξω τῷ χωρίῳ; Εἰς ποιαν θέσιν;

.....Μοναρχ. τοινος σταθμον εν γηρεια.

- 5) Τὸ ἀλώνι ᾧνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσίς του, δηλ. μὲν ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

.....κατὰ τὸ αγεῖοθον τὰ ἀγάνεια
.....εἰς νομού ἀποφέννα.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλωνισμα καὶ πότε λήγει ;

.....μας. Αἴγουστον. 2/8/100

- 7) Εἴδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲν δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲν δάπεδον ἐστρωμένον μὲν πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.)

.....χωματάλωνος,
.....πετράλωνος ματάβραχην μας
.....εριθρων. φυγήν την θρηνούσαν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἑκαστον ἕτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνού). καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γυρεώ τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲν πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ὀχύρων).

.....κατὰ τὸν μεσαίωνα γρόνιον.

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὀρμημένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

.....Οχλ.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν : Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Εἰς τὸ μέσον... πορφυρόν... Καρυκόνηρα
Διαφρού... καὶ... σιναρινόν... οὐ...
μετά... περιθών.

- 11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

a) Ἀλώνισμα πρὸς δύναμιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερούντων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνισμοῦ ἔντοπος στῦλος, ὥστε δύο μέτρων (καλούμενος στεγερός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη, κ.ά.), ἀπὸ τοῦ δποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ αὐτῷτερο σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἄκρον τῶν πάλι ζῷων, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.

Περιθών οὐδεῖν μὲν δρός, διηγέρει μὲν ἀπόρος
μεντερή, σκοτεινός, δριεύει, μὲν δισσοίς γεγονό-
τειν, φαντασίαν σιναρινόν καὶ περιφέρομενον
αντιμετίνεις... οὐδεις αὐτον... ισθανόμενος.

- b) Πῶς ζεύνονται οἱ βόες, τὰ ἀλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἴς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείες, οἱ δποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τοῦτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ δποῖον σχηματίζει θηλείες περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε δποὺς ὑπῆρχεν (ἢ διαστηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἵχνογραφήματα).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔξευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

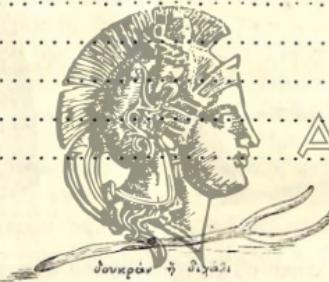
Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷς εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνη, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπό ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποιὰ δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν στοχύων τούτων;

Ἐγι. τὸ μέσον τὸν ζυγοῦ ν. παράγει πριν τὸν θόρούν,
τὸν ὄποιον θεριζετο. ἐπειδόντων ταῦτα τοῦτον
τὸν ζυγον, τοὺς μάλισταν τοὺς παραστατικούς, τοὺς δροσερούς τοὺς
τοις μητρικούς μάλισταν ἐπομένοις παραστατικούς τοὺς πατέρας,
τοις οὐδερούς τετράδριστα, τοις αγρούς τοις πατέρας, Λουκέ-
νη, μανιταρίων τοῦ²¹ οὐρανού τοῦ πατέρας μεταξύ τοῦ οἴδη-
ρος τοῦ πεύκης τῶν βοῶν.

δ) Άπο ποίαν ὠραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ὄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ γὰρ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην;

Ἐξαρχόντας εἰσαγόντες μετροῦν διάρρηξ αρχόντες
ταῖς νεαῖς, συντροφοῖς μεταποντάς ταῖς διανομαῖς
αρχικήν ταῖς μεταποντάς σύγχρονον

- 12) Ποια ἄλλα ὄλωνιστικὰ ἔργα λεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἴς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ἔντονος, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ὄλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ ὄλωνιστικὸν μηχάνημα τούς ἀκόπους στάχυς;

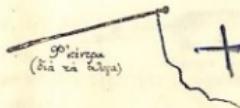
Παν

- 14) Ήτο ἐν χρήσει ειδικὴ ὄλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῴων; ('Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὐτῇ βουκέντρι' ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευή της; (Σχεδίαστε τὴν ρόθιδον αὐτῆν). (Βλέπε κρατωτέρω εἰκάσια).

Ἐξαρχόντας εἰσαγόντες μετροῦν διάρρηξ αρχόντες
ταῖς νεαῖς, συντροφοῖς μεταποντάς ταῖς διανομαῖς
αρχικήν ταῖς μεταποντάς σύγχρονον

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος στοιχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπτ. ἡλιφυνίζοντο καθ' ἡμέραν

λινοράφιον, α-3, γορεα, ματ, μαρόιν,
γινράφιον, δηματι, να, ματα, ε.ε. εγγ. ελων.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ
ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν: ὁ Ἰδιος ὁ γεωργος μὲν ιοικα του ζῶα ἢ ὑπῆρχον
(ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἴτωλίᾳ: βαλμάδες,
δηλ. τασπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταίς καὶ σύγωγιάτες, σιδηρότοι
εἶχον βοστιτὴν τὴν ἀλογήν καὶ ἀνελαμβανοῦν τὸν ἀλωνισμόν

1.6. ματ αγωνισταί.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῶα καὶ μὲν ἀλωνιστικὸν ἔργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἀλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυες· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲν χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπτανον) ἢ μὲν ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω, ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Κοπανισμος δια φερν μηματον οικη-
ρων ματ δια τα εργασια.

- 19) 'Ο κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποιού ξύλου κατεσκευάζετο
πόσσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποιον τὸ σχῆμα του;

20) δρυπήσιον τον ειδων δια ποιοντες ματα
μηματος 5.0 - 6.0 εικοσιστην.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίγεται) ἀρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)

τοιχιών... διόρθωσις... ὅδωροι...

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ὅλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

*Μόνον... νέα... εἰς μέρη...
της... οικογενείας...*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ὅπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δῆλο. ὅπλωματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ὅπέρθλεπτε μόνον εἰς τὸν χωρισμόν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτομέρως τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἥ, φωτογραφίας).

Σελονήρι... 68. Η. Υ. Σ. Σ. Ε. μ. ον. δοκτ. -
δ. 88. η. Μ. Ι. Π. Ο. Ι. Ε. Ε. Α. Κ. Λ. Ι. Ζ.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐὰν ναι, ποῖα;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μῆπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας;

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αίτωλίᾳ: λειδώμα, ἐν Κρήτῃ: μάρλαμα). Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειδώμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αίτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποιὸν πὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Μ. 8. το. Φερι. το. γε. π. 23. το. επ. επ. 15000. λέμ.
στριδ. μικρ. λομήρων. δ. 13. δ. 9. Τι. σκ. ο. ο. (ζενέμ. λομ.)
μον. με. το. δι. μο. ο. ο. (δι. μ. μ. λομ.)

Ο σηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ἢ ἐπίμηκες; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς πτοῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.

Σχηματισμοί μετατρέπονται σε διατάξεις σύνθετες. Ηρακλείους τούτους
διατάξεις σύνθετες είναι τα παραπάνω μέρη των ζωγραφικών σχημάτων.

- 2) Μὲ πτοῖον ἔργαλειον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Σχηματισμός τοῦτο)

Μέρος φροντίδας (Φροντίδα)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνεμίζει). ἄνδρας, γυναικαί εἰδικός λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ;

Οίδιος ο γεωργός (Γεωργός)

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ δόποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἰς τινας τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νά τοι γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζέψων, ώστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

Απορτοντος τοι μέσοι... μονωμένοντος
και τηγανίσοντος (Ξενεκονταν)
και μοσακισοντος

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζέψων διὰ τὸ δεύτερον, ώς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαθούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συνθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (άνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπτια κἄλλα);

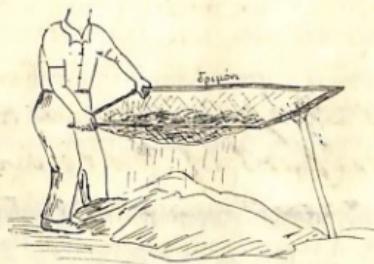
*Με... μοδικιούς... οδούς... δρομούς
μων... νέον... θερινούς... εἰς... το... μοδικιούς
σογδανή... μων ει... γυναικεῖς.*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ διὰ σλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ δόπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἡ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἔργαλείων καὶ σκευῶν)

.....

.....

.....

.....

- 7) "Οταν ἔτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπός σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποτίον ἔργαλείον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἔργαλείον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;
-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

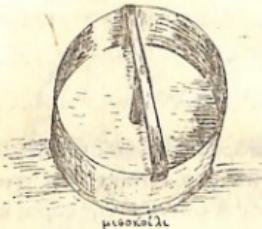
ΑΘΗΝΩΝ

- 8) "Α λλα α ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπός (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.
-
-
-

γ'.1) Ποῖαι ὄφειλαί πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποτίον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς όκαδας, είς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἵχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας).....

κούπιο

2) Ποια ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος τοῦ ἀλώνι;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ὀγροφυλακιάτικο,

- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο. κατί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μετρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικός, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἵχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ό καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποια δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἕκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας)

.....
εἰς τὴν οἰκίαν μετὰ μηδέν
εἰς τὸν θερμαϊκὸν

4) Τὸ ἄχυρον πού ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῳνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ;)

Εις την αιχμαλωση

- 5) Πώς έγίνετο (ή γίνεται) ή διαλογή τοῦ σπόρου. Κατά τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς η μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται η διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε η μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον η ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΩΗΝΩΝ**

Δ. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ήμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ υπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἐσπέρας 23 Ιουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχας (κάψιμο πετρίουδος), ἐσπέρας τῆς 31 Αύγουστου κλπ.)

*Δε. Θερισμος, την 23 Ιουνίου. Ημερησιον
Εις την μωρον των οι μωροι
και... ο Καρδιδάνιον. σ. Καρδιδάνιον.*

Eis totois ημέραις, ποτίσμον σφραγίδαν και εἰς ποιον μέρος ;

Καρδιδάνιον την ημέραν την Αγριανοστάσιον

της Φεβρουαρίου των Ναρκον.

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐγή ; (π.χ. φανός, ἀφανὸς κλπ.).....

Φ. αυγή

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τὴν πυράν παιδιά, ἀλικιωμένοι, ποιος ἄλλος ;

Λευκός οἱ Εγγένειοι

2) Ποιος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτων ; "Αν γαί, ἀπὸ ποίον μέρος ;

Οἱ Εγγένειοι, Καθηρώντες οὐδον, ζοντ.

Βιογέρας αγριοῖς οὐδοντος οὐδενός.

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Μονον... αἵ γεν... οὔτε... οὐδον, ζοντ.

αναριθατες... οὐδεν... οὐδεν... οὐδεν... οὐδεν... οὐδεν... οὐδεν...

τοι... ποιηραινειν... οὐδεν... οὐδεν... οὐδεν... οὐδεν...

μηδενικον... οὐδεν... οὐδεν... οὐδεν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖοι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

ἥ... ζει... ιναρον... εἰν... 82/6, Ιανουαριον

(εξιωνη δονται)... οὐδον... οινω...

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Μονον... αναριθατες

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λυνδρῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.)

Θεοδόσιος της Αρχαιοφύσιας της 23/6
Γρύποντα, φρωτομαγιάς μεν
ζυρού διηγή.

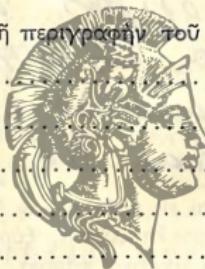
- 4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) δμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα δμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Νερού θλεποντος φρυγανόλιβας δ. 60.
ωντας Εβραϊκόν (Ιούδας).

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΟΗΝΩΝ

